

Forord.....	2
Formål og værdier.....	4
Netværksmødet.....	5
Børn og unge med særlige behov.....	6
Hvad går forud for netværksmødet?.....	6
Hvem har ansvaret?.....	8
Hvem deltager?.....	9
Kompetencer og opgaver.....	10
Koordinatoren.....	11
Forældresamtykke som arbejdsgrundlag...	12

Forord

Denne manual er en beskrivelse af, hvordan medarbejdere i Område for Familie, Område for Uddannelse og forældre samarbejder omkring indsatsen overfor familie med børn og unge med særlige behov.

Det tværfaglige samarbejde og udarbejdelsen af denne manual tager udgangspunkt i "Seminar om Tværfaglig Samarbejde", som blev afholdt i Sisimiut i august 2011.

Følgende afdelinger er omfattet af manualen:

Område for Familie – Familieafdelingen/handicapafdelingen
Familiecenteret
Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR)
Daginstitutionerne
Skoler
Fritidstilbud

Herudover skal forældre og andet netværk inddrages.

Formål/værdier

Formålet med et tættere tværfagligt samarbejde og mere forældreinddragelse er, at der sker en styrkelse af samarbejdet mellem "de særlige systemer" (Område for Familie, familiecenter, miljøarbejdere, sundhedspersonale mv.) og "normalsystemet" (skolerne, fritidsklubber og daginstitutioner) og forældrene med henblik på at øge helhedstænkningen i indsatsen over for børn og unge. Hermed skal sammenhængen mellem de "**almene tilbud**" og de "**særlige tilbud**" overfor børn og unge styrkes.

Fokus i denne manual vil være på, hvordan skoler, daginstitutioner, Område for Familie, Familiecenter, sundhedscenter og forældre opnår et større samarbejde med henblik på, at sikre bedst mulige udviklingsvilkår for børn og unge med særlige behov.

Det overordnede formål er, at sikre en helhedsorienteret og forebyggende indsats over for et barn eller en ung med særlige behov for støtte.

Manualen og tankerne bygger grundlæggende på de værdier som er beskrevet i Qeqqata Kommunia's Børn- og unge politik.

Qeqqata Kommunia's børne- og ungepolitik skal sikre, at der løbende sikres: gode, sunde og udviklende rammer for alle børn og unge i hele kommunen. Politikken giver udtryk for kommunalbestyrelsens visioner og intentioner om, at kommunen er og forbliver et godt sted at vokse og udvikle sig i, især fortsat at være førende inden for videreuddannelserne i hele Grønland.

Det skal sikres at fagpersoner og relevante instanser inddrages, og i den forbindelse igangsætte den rette hjælpeforanstaltning. Området for familie, folkeskolerne, sundhedscentre, politiet, PPR og forebyggelseskonsulenterne skal derfor have klare retningslinjer for, hvordan der i fællesskab skal sættes ind ¹.

I det tværfaglige arbejde vil der være fokus på:

- Forældrene er ansvarlige for deres børns liv og opvækst!
- Den, der ser problemet, har et (med)ansvar for, at det løses.
- Qeqqata Kommunia's indsats bygger på dialog og inddragelse af forældrene.
- Arbejdet med børn, unge og deres familier bygger på en lokal, tidlig og inddragelse af netværket omkring familien.
- Omsorgen for børn og unge er ikke alene en opgave og et ansvar for forældre og offentlige myndigheder. Det øvrige samfund i form af virksomheder, foreningslivet og privatpersoner har ligeledes et medansvar og skal derfor inddrages.

¹ <http://www.qeqqata.gl/LinkClick.aspx?fileticket=X86P0GZ6fTs%3d&tabid=427>

Netværksmødet

Netværksmødet er forældre og professionelle omkring barnet eller den unge i området, der mødes i et tværfagligt netværk for at sikre en tidlig og sammenhængende indsats over for et barn eller en ung, der har behov for særlig støtte og hjælp. De voksne skal tage ansvar for deres del af opgaven, og de forpligter sig til tværfagligt samarbejde. Hensigten med netværksmødet er at målrette, systematisere og koordinere indsatsen så tidligt som muligt. Alle inviterede har pligt til at møde.

Alle, der arbejder med børn og unge, har ansvar for at gribe rettidigt ind. Det betyder, at det er dit ansvar at reagere, hvis du vurderer, at et barn eller en ung har trivsels- og/eller udviklingsmæssige vanskeligheder. Børn og unges vanskeligheder kan være så komplicerede og indeholde så mange aspekter, at du tidligt skal inddrage tværfaglige samarbejdspartnere.

Samarbejdet med forældrene er centralt for enhver indsats over for børn og unge. Derfor er det vigtigt, at du fra starten inddrager forældrene og barnet eller den unge for at sikre medansvar og samarbejde.

Når du konstaterer trivsels- og/eller udviklingsmæssige vanskeligheder hos et barn, bør du afholde et netværksmøde, inden du sender en underretning. Deltager de sociale myndigheder på et netværksmøde kan det ofte erstatte en underretning. Har du mistanke om eller kendskab til, at forældrene udsætter barnet eller den unge for fysisk mishandling, seksuelt overgreb eller andre strafbare forhold, **skal du underrette med det samme.** Netværksmødet omkring udsatte børn og unge skal være med til, at sikre:

- Styrket dialog mellem professionelle og forældrene.
- Indbyrdes forståelse og tydeliggørelse af forventninger til hinanden (både professionelle og forældre)
- Større inddragelse og dialog med forældrene – som har det vigtigste kendskab til barnet/den unge.

Børn og unge med særlige behov

Målgruppen for Børn og Unge-politikken er som udgangspunkt alle børn, unge og deres familier. Der er et særligt fokus på de børn og unge, hvis situation giver anledning til særlig opmærksomhed om deres fysiske, psykiske og sociale trivsel, udvikling og læring.

Gruppen af børn og unge med særlige behov omfatter blandt andet:

- Børn og unge, som ikke trives i daginstitution, skole, fritidshjem og klub.
- Børn og unge, der har svært ved at udnytte deres fritid til konstruktive aktiviteter.
- Børn og unge med en meget udadreagerende adfærd.
- Børn og unge, som er passive og indadvendte.
- Børn og unge, som befinder sig i risikozonen med hensyn til misbrug eller kriminalitet.
- Børn og unge med dysfunktioner, fx koncentrationsvanskeligheder.
- Børn og unge med reaktioner på belastninger i familien og tidlig omsorgssvigt på grund af vold, misbrug eller psykisk sygdom.
- Anbragte børn og unge, som bor i offentlige eller privatarrangerede plejefamilier.
- Gravide eller nybagte forældre, hvor sundhedsplejerske eller jordemoder vurderer, at der kan være behov for en særlig og tidlig indsats.

Hvad går forud for netværksmødet?

Når du som fagperson vurderer, at et barn ikke trives eller er i negativ udvikling, skal du tale med forældrene og eventuelt barnet eller den unge om dette.

Et tillidsfuldt samarbejde med familien er af afgørende betydning for at opnå resultater omkring barnets eller den unges situation.

Du skal ligeledes drøfte din vurdering med din leder og kollegaer. I samarbejde afdækker I barnets eller den unges vanskeligheder.

Du har som medarbejder sammen med dit arbejdssted en forpligtelse til at gøre en særlig faglig indsats over for barnet eller den unge med vanskeligheder. Det kan fx være at justere på pædagogikken, hensynet til børns forskelligheder og læringsstile, fysiske udfordringer eller intensivere den eksisterende indsats – og være ekstra opmærksom på barnet eller den unge. Det vil i nogle tilfælde være tilstrækkeligt til, at problemerne afhjælpes.

Sker der ikke relativt hurtigt en forbedring af barnets eller den unges udvikling, skal du gøre dig klart, hvad dette skyldes. Du skal overveje, om hjælpen ligger ud over, hvad du eller din institution kan klare, herunder medregnet den hjælp, som I normalt kan trække på. Overvejelserne bør deles med forældrene!

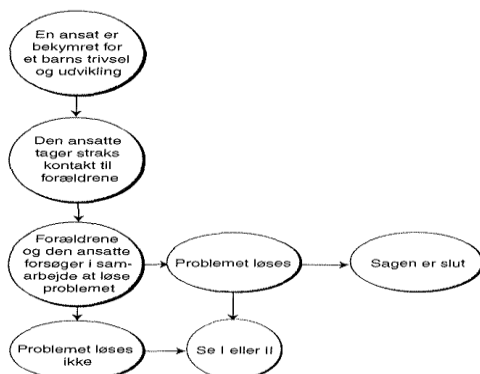
Det er betydningsfuldt at have gjort et godt forarbejde, inden du inddrager andre faggrupper. Du skal formidle dine observationer og beskrive det forløb, barnet og familien har haft

hidtil. **(Link til skema Indsats i egen institution)**

Når det vurderes, at problemstillingen kræver inddragelse af flere faggrupper, indkaldes de relevante parter til et netværksmøde.

Inden du tager initiativ til et netværksmøde, skal du have forældrenes skriftlige samtykke til videregivelse af fortrolige oplysninger. Først herefter er der skabt det fornødne grundlag for, at det tværfaglige samarbejde kan gå i gang!

Praktisk oversigt over muligt sagsforløb:

Hvem har ansvaret?

Du er som medarbejder ansvarlig for at reagere ud fra din egen vurdering og i samarbejde med din leder tage initiativ til at afholde et netværksmøde.

Alle faggrupper, der har med barnet eller den unge at gøre, kan indkalde til et netværksmøde for at sikre tværfaglige løsninger. Er du/I i tvivl om, hvem der skal indkaldes til netværksmødet kan du/I få hjælp af den leder eller pædagogisk konsulent ved Qeqqata Kommunia.

Hvem deltager?

Ved netværksmødet deltager forældrene, evt. barnet/den unge, fagpersoner og andre relevante personer i netværket (bedsteforældre, andre familiemedlemmer eller venner til familien). Fokus er på familien og barnet/den unges ressourcer, men også på hvilke vanskeligheder der er, og hvilke mål der skal være for at barnet/den unge og familien kan udvikle sig i positiv retning.

Hvis forældrene undtagelsesvist ikke kan deltage, men har givet samtykke til videregivelse af fortrolige oplysninger, skal de orienteres om mødet, før det afholdes. Hvis forældrene ikke deltager i samarbejdet på den måde, at de ikke vil give samtykke til videregivelse af fortrolige oplysninger, har det konsekvenser for hvilke informationer, der kan udveksles (se afsnittet om "Forældresamtykke som arbejdsgrundlag").

Er du indkaldt til et netværksmøde, har du pligt til at deltage!

Fx en ung som ikke kommer i skole. Her skal alle de inviterede i fællesskab lave en handlingsplan for, hvordan den unge igen opnår et stabilt fremmøde i skolen, eller opnår et andet undervisningstilbud. Her er det især vigtigt, at have fokus på den unges egne ønsker og behov, men selvfølgelig også på lovgivningen med hensyn til undervisningspligt mv.

De inviterede i denne situation vil som udgangspunkt være: Forældrene, den unge, klasselæreren eller en anden fra skolen med kendskab til den unge, en sagsbehandler fra Område for Familie. Herudover er det op til mødeindkalderen, at vurdere om der er behov for, at invitere yderligere fagpersoner eller personer i familiens private netværk.

Ved netværksmødet anvendes skema for netværksmøde, så alle aftaler og mål nedskrives og dato for nyt møde planlægges. **(Link)**

Koordinatoren

På første netværksmøde aftales det, hvem der er koordinator.

Typisk vil koordinatoren være den person, som har de bedste forudsætninger for at tilrettelægge arbejdet tværfagligt, systematisk og sammenhængende.

Koordinatoren er derfor ikke nødvendigvis medarbejderen med den bedste kontakt til familien eller initiativtager til netværksmødet.

Koordinatorens opgaver er:

- Praktisk organisering af samarbejdet – forberede og indkalde til møder, skema for netværksmødet udfyldes, beslutningsreferat samt information til deltagerne og forældrene. Fordeler opgaverne. Skema til netværksmødet skal udfyldes under mødet alle deltager modtager efter mødet en kopi af skemaet evt. renskrevet.
- Mødeleder – indsamle nødvendig viden om barnet eller den unge, sikre involvering af barn, den unge og familie, motivere deltagerne og koordinere indsatsen.

Forældresamtykke som arbejdsgrundlag

Det er en forudsætning for netværksgruppens arbejde, at det foregår i fuld forståelse med forældrene, og de deltager derfor også i netværksmøderne. Der kan opstå behov for kontakt mellem deltagerne i netværket mellem møderne, eller forældrene kan være forhindret i at deltage. Derfor er det vigtigt, at der ligger et forældresamtykke til afholdelse af netværksmøde.

Et samtykke skal indeholde oplysning om, hvilken type oplysninger der må videregives, til hvem, hvilket formål og perioden for samtykke.

Forældrene skal orienteres om, at vi i Qeqqata Kommunia samarbejder mest muligt, og at vi i den sammenhæng videregiver de oplysninger, der er nødvendige for arbejdet. Det sker inden for lovens rammer.

De fleste forældre har forståelse for, at de bedste resultater opnås, når medarbejdere med forskellige opgaver i forhold til barnet kan samle deres indsats – med fuld forældreopbakning. **(Link – samtykkeerklæring)**

